

GUIA DOCENT

SALUT I MALESTAR DOCENT

Coordinació: RUIZ MOLINA, CARMEN

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	SALUT I MALESTAR DOCENT			
Codi	100837			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (2008)	5	OPTATIVA	Presencial
	Grau en Educació Primària (2008)	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	RUIZ MOLINA, CARMEN			
Departament/s	PEDAGOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
RUIZ MOLINA, CARMEN	carmenmaria.ruiz@udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Aprofundiment dels coneixements en salut i prevenció.
2. Conèixer la legislació bàsica en prevenció de riscos laborals.
3. Domini d'habilitats per reconèixer les alteracions més freqüents en l'àmbit laboral i d'escales diagnòstiques.
4. Interpretar els resultats d'una recerca en salut i benestar laboral.
5. Utilitzar els resultats de la investigació per avaluar, diagnosticar, prevenir i intervenir en la prevenció de la salut laboral.
6. Identificar els paràmetres principals de les condicions ambientals de l'entorn de treball. Valorar les condicions de confort i risc. Aplicar mesures preventives
7. Identificar i descriure la naturalesa i característiques psicobiològiques de les alteracions psicosocials.
8. Obtenir una visió general dels principals factors de risc psicosocials que afecten el col·lectiu docent i dels recursos que es disposen per a fer-los front.
9. Identificar les principals alteracions i naturalesa de les afectacions foniàtriques.
10. Identificar els principals trastorns musculoesquelètics associats a l'activitat docent.
11. Identificar tècniques bàsiques de prevenció i afrontament de les principals alteracions laborals.

Competències

- Situar la figura i l'activitat del professor, des de les seves diferents vessants, com objecte d'estudi en tant que factor rellevant en la qualitat dels processos d'ensenyament/aprenentatge.
- Relacionar i contextualitzar els diversos aspectes de l'activitat docent amb les demandes i els processos de canvi social.
- Incorporar i compartir actituds de reflexió i d'autoconeixement aplicables a la vida professional docent.
- Conèixer els factors de risc que comporta l'exercici de la professió docent.
- Aprendre i exercitar tècniques i habilitats docents per a previndre i afrontar el malestar docent.
- Capacitat crítica, d'anàlisi i d'organització.
- Expressar-se correctament de manera oral i escrita.
- Capacitat de treball en equip.
- Saber gestionar la informació i tenir un bon domini de les TIC en el context professional.
- Analitzar necessitats així como dissenyar, aplicar i avaluar plans, programes, projectes i activitats d'intervenció en contextos diversos.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Mòdul de Funció docent i situació laboral:

- Unitat didàctica 1 La situació del professorat.
- Unitat didàctica 2 La funció docent i els processos de canvi social i educatiu.

Mòdul de Salut i Higiene:

- Unitat didàctica 1. Introducció a la prevenció de riscos laborals. Marc normatiu bàsic en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Unitat didàctica 2. L'accident de treball i la malaltia professional.

Mòdul de Riscos Generals i la seva prevenció:

- Unitat didàctica 1. Els riscos lligats a les condicions de Seguretat.
- Unitat didàctica 2. Els riscos lligats al medi ambient de treball.
- Unitat didàctica 3. Sistemes elementals de control de riscos. Protecció col·lectiva i individual.

Mòdul de malalties i patologies del sector educatiu:

- Unitat didàctica 1. Trastorns foniatrics.
- Unitat didàctica 2. Trastorns d'origen psicosocial.
- Unitat didàctica 3. Trastorns musculo-esquelètics.

Eixos metodològics de l'assignatura

- Classes magistrals amb suport de TIC. Metodologia online.
- Recerca de documentació sobre un tema, presentació oral i torn de valoracions.
- Sessions pràctiques. Fonamentalment mitjançant la utilització d'estudi de casos, etc.
- Introducció de les sessions en els seminaris, presentació del text, valoració i discussió
- Tutories de suport a la realització d'un projecte
- Lectura comprensiva de texts
- Treball en grup sobre el conjunt de material disponible de classes, texts, revistes, etc
- Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.
-

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setmana	Activitat	Hores presencials	Hores no presencials
1	Presentació de la matèria Exposició oral Mòdul Situació laboral a Catalunya	4	
2	Exposició oral Mòdul Situació laboral a Catalunya	4	
3	Exposició oral Mòdul de Salut i Higiene Sessions de treball en seminaris sobre aspectes legislatius	2	
4	Exposició oral Mòdul de Salut i Higiene Sessions de treball en seminaris sobre cost econòmic dels accidents de treball	4	
5	Exposició oral Mòdul de Riscos Generals i la seva prevenció Sessions de treball en seminaris sobre senyalització i pla d'emergència	4	
6	Exposició oral Mòdul de Riscos Generals i la seva prevenció Sessions de treball en seminaris sobre treball amb pantalles	4	
7	Exposició oral Mòdul de Riscos Generals i la seva prevenció	2	
8	Exposició oral Mòdul de Riscos Generals i la seva prevenció Sessions de treball en seminaris sobre mesures de prevenció i protecció	4	
9	Exposició oral Mòdul de Riscos Generals i la seva prevenció Sessions de treball en seminaris sobre primers auxilis	4	

10	Exposició oral Mòdul de malalties i patologies del sector educatiu Sessions de treball en seminaris sobre aspectes foniàtrics	4	
11	Exposició oral Mòdul de malalties i patologies del sector educatiu Sessions de treball en seminaris sobre tècniques de gestió de l'estrès	4	
12	Exposició oral Mòdul de malalties i patologies del sector educatiu Sessions de treball en seminaris sobre tècniques de gestió de l'estrès	4	
13	Exposició oral Mòdul de malalties i patologies del sector educatiu Sessions de treball en seminaris sobre tècniques de gestió de l'estrès	2	
14	Exposició oral Mòdul de malalties i patologies del sector educatiu Sessions de treball en seminaris sobre exercicis de tonificació i enfortiment muscular	4	
15	Evidència d'aprenentatge	2	
	Estudi del temari		60
	Recerca d'informació i lectura d'articles		30

Sistema d'avaluació

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades mitjançant: exàmens escrits, tasques individuals i / o en grup, presentacions i / o discussions de textos a classe.

A cada un d'aquests apartats li correspon una qualificació específica de la puntuació final:

- 3 proves escrites. Cadascuna correspon el 25% de la nota global.
- Tasques en grup: s'avaluaran treballs en grup. Correspon al 25% de la nota global.

Nota global

La nota global s'obtéindrà a partir de la mitjana ponderada de cadascuna de les evidències d'aprenentatge.

"No presentat"

S'entén com a alumne "no presentat" aquells alumnes que no s'hagin presentat a cap de les proves escrites o bé aquells que havent-se presentat a una de les proves escrites no hagin participat en cap de les altres evidències d'aprenentatge.

Bibliografia i recursos d'informació

Almodóvar Molina, M. A. et al. *Psicosociología del trabajo*. INSHT, 2006

Biscarri, J. Condicionantes contextuales de las atribuciones de los profesores respecto al rendimiento de sus alumnos. *Revista de Educación*, 323, 475-492, 2000.

Biscarri, J. De l'antic BUP a la nova ESO: requeriments cognitius per al professorat. *Guix, Elements d'Acció Educativa*, 259, 41-43, 1999.

Biscarri, J. La formación permanente de los profesores: Motivaciones y condicionantes. *Lleida. Institut d'Estudis Ilerdencs* 1993.

Biscarri, J. Las solicitudes de excedencia de los maestros como respuesta a la falta de una carrera docente. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 24, 161-172, 1995.

Blanch, A.; Aluja, A.; Biscarri, J. Síndrome de quemarse en el trabajo (burnout) y estrategias de afrontamiento: un modelo de relaciones estructurales. *Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones*, 18, 57-74, 2002.

Buendía, José; Ramos, Francisco. *Empleo, estrés y salud*. Pirámide, 2001.

Cuenca Álvarez, Rosa. *Concepto de riesgos psicosociales*. INSHT, 2002.

Cuenca, R. et al. *Introducción a la prevención de riesgos laborales de origen psicosocial*. INSHT, 1996.

Departament de Governació i Administracions Públiques. *Direcció General de la Funció Pública. Notes sobre l'estrès en l'àmbit laboral*. 2005.

Departament de Treball, *Direcció General de Relacions Laborals. Manual per a la identificació i avaluació de riscos laborals*. 2006.

Esteve, J. M. *El malestar docente*. Barcelona: Laia, 1987.

Esteve, J. M. *Los profesores ante el cambio social*. Barcelona: Anthropos, 1995.

Funció Pública. *Protocol per a la detecció i l'actuació en els casos de mobbing o assetjament psicològic laboral*. 2004.

Gil Monte, Pedro R. Aproximaciones psicosociales y estudios diagnósticos sobre el síndrome de quemarse por el trabajo (burnout). *Psicología del Trabajo y de las Organizaciones*, vol. 16, núm. 2, 2000.

Hirigoyen, Marie-France. *El acoso moral en el trabajo*. Paidós, 2001.

Hué, C. *Bienestar docente y pensamiento emocional*. Madrid: Wolters-Kluwer, 2008.

INSHT. Guía técnica para la evaluación y prevención de los riesgos relativos a la utilización de los lugares de trabajo.

Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo (INSHT). Notas Técnicas de Prevención, núm. 212, 213, 355, 574, 603, 604 i 703.

Leymann, H. When the job becomes unbearable. Working Environment, 1993.

Marchesi, A. Sobre el bienestar de los docentes. Competencias, emociones y valores. Madrid: Alianza, 2007.

Maslach, C. Inventario burnout de maslach (mbi): síndrome del quemado por estrés laboral. TEA, 1997.

Moncada, S.; Llorens, C.; Kristensen, T. S. Método ISTAS21 (CoPsoQ): Manual para la evaluación de riesgos psicosociales en el trabajo. Madrid: Iistas, 2004.

Ortiz, V. M. Los riesgos de enseñar: la ansiedad de los profesores. Salamanca: Amarú.

Pedró F. El professorat a Catalunya. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2008.

Peiró, J. M. Desencadenantes del estrés laboral. Pirámide, 2000.

Piñuel y Zabala, Iñaki. Mobbing: como sobrevivir al acoso psicológico en el trabajo. Sal Terrae, 2001.

Riart, J.; Martorell, A. Els estressors laborals docents i programes pal·liatius. Barcelona: ISEP, 2009.

Riart, J.; Martorell, A. L'estrès laboral dels docents. Malalties que pot provocar i propostes terapèutiques. Barcelona: ISEP, 2009.

Silveira, Miguel. El arte de las relaciones personales. Alba, 2003.

Webgrafía

- Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo (INSHT)

<http://www.insht.es>

- Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball

<http://es.osha.europa.eu>

- CCOO

[http://www.fe.ccoo.es/ensenanza/menu.do?Condiciones_de_Trabajo_\(Sectores_y_Areas\):Salud_Laboral](http://www.fe.ccoo.es/ensenanza/menu.do?Condiciones_de_Trabajo_(Sectores_y_Areas):Salud_Laboral)

- Comissió Europea

<http://ec.europa.eu>

- Departament d'Ensenyament

<http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament/menuitem.cbdb11d5a3f9031c65d3082b0c0e1a0/?vgnextoid=cf970e3a22c05210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=cf970e3a22c05210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

- Departament de Treball i Indústria, Generalitat de Catalunya: Manual per a la identificació i avaluació de riscos laborals

http://www.gencat.net/treball/departament/activitat/publicacions/seguretat_salut_laboral/guies/manual_riscos/index.html

- Metodologia avaluadora ISTAS21

http://www.istas.ccoo.es/descargas/m_metodo_istas21.pdf

- FETE-UGT

<http://www.feteugt.es/1.SALUD.LABORAL.39603/0.Noticias..94133.02.2012>

- Prevención Docente

<http://www.prevenciondocente.com/indice.htm>

- USTEC

<http://www.sindicat.net/salut/index.htm>

<http://salutlaboralustec.blogspot.com.es/>